

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตในประเทศ

ที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกกว่าน

อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม่วง.อำเภอละหานทราย.จังหวัดบุรีรัมย์

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและกระบวนการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักการประเมินระดับหนึ่งว่า การดำเนินงานขององค์กรจะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีพบกับการทุจริตที่เฝ้าติดตามโอกาสที่เสี่ยงจะประสบกับปัญหาบางอย่างหรือไม่ หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะมีความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของงานปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกการระงงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามการระงงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกการระงงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่ผู้รับรู้อและยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

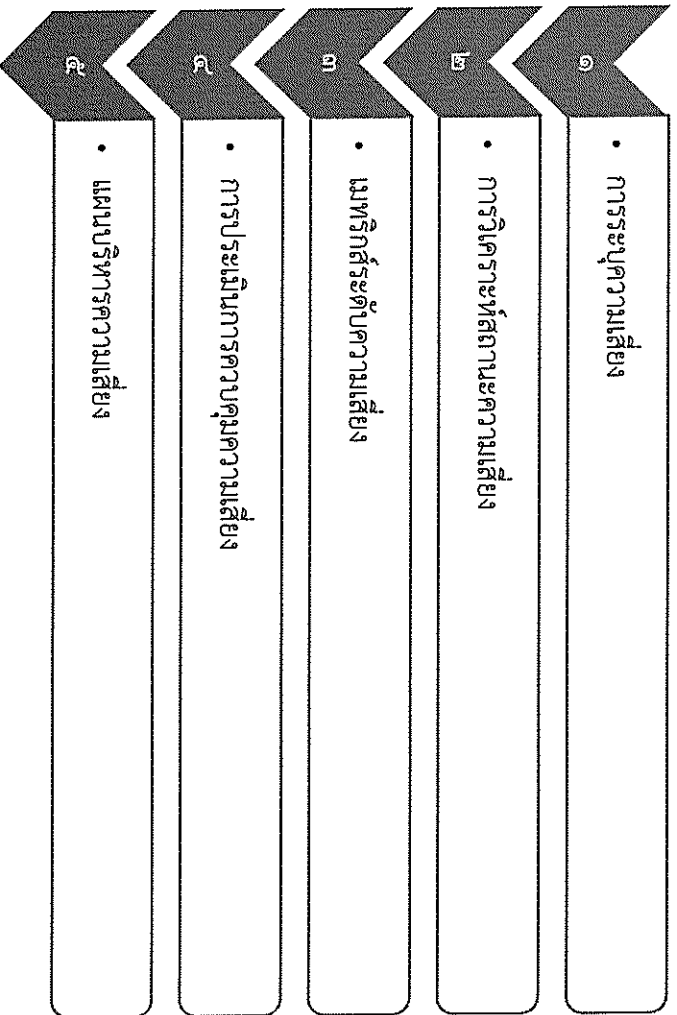
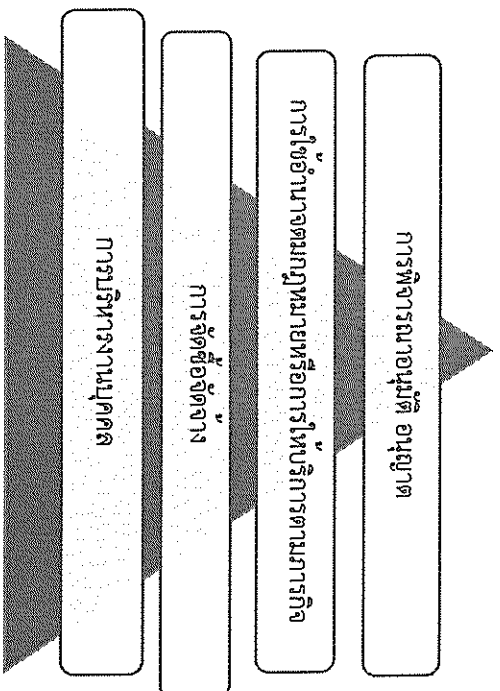
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามเหตุฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
2. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
3. การจัดซื้อจัดจ้าง
4. การบริหารงานบุคคล

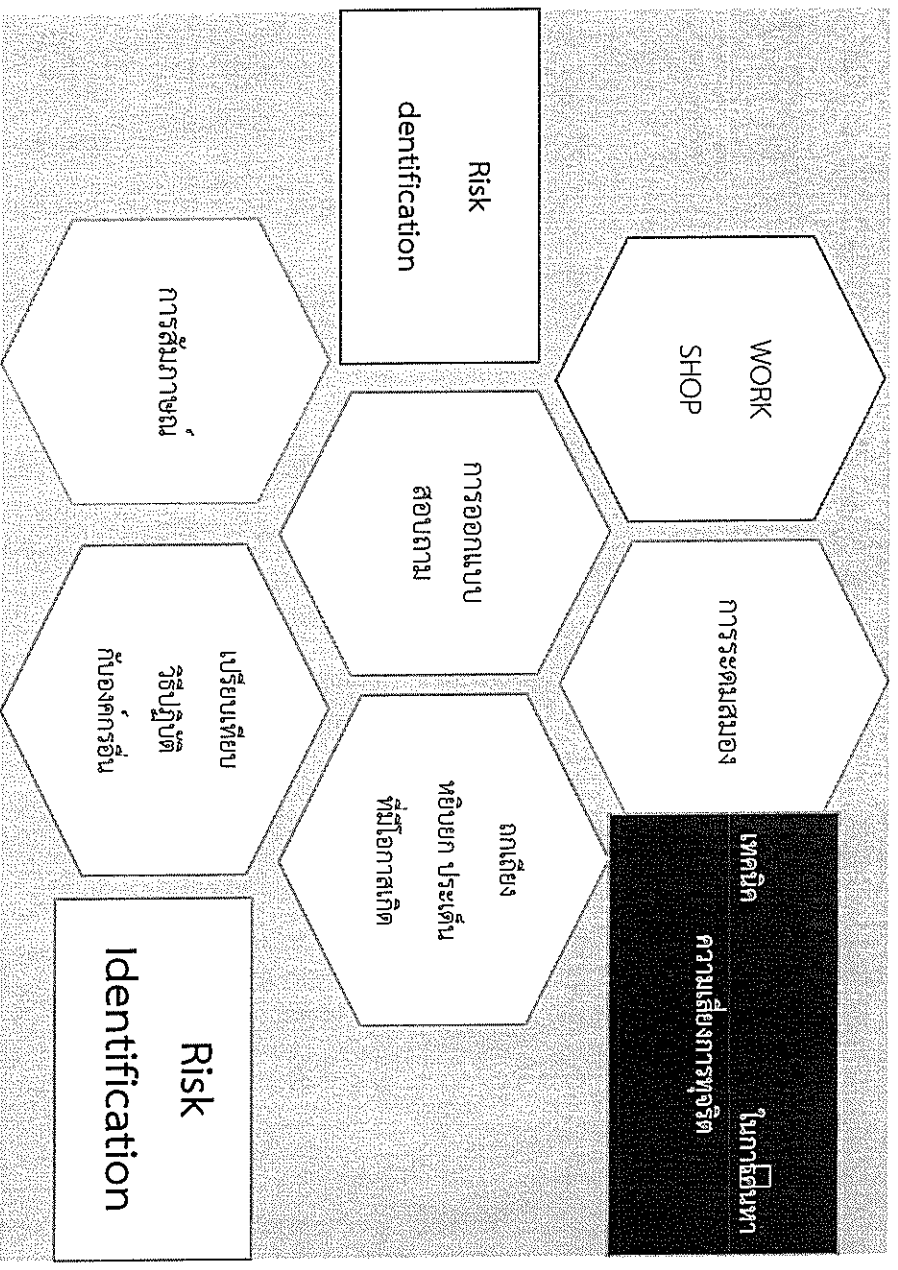

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าคุณเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติ มีจำนวนอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากกรพบกกรณี ประมวลผลการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ดีเด่นไปก่อนไปใช้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๕ - ๘ คะแนน
๔	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง(Risk Profile) ที่ตั้งจากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้แทนใช้ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำ หรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๕ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)					
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงเพียงพอของการควบคุมที่มีอยู่
- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
1. การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก ในการพิจารณา อนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. 2558	-เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในระหว่าง การตรวจรับงาน/ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน/หลักฐานประกอบการพิจารณา อนุมัติ/ อนุญาต	ปานกลาง	-จัดทำประกาศเจตนาธรรม นโยบายไม่รับของขวัญและของ กำนัล ทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) - เผยแพร่ประกาศใช้ No Gift Policy บนเว็บไซต์ของ องค์การ บริหารส่วนตำบลโคกม่วง ให้แก่บุคคลภายในองค์กร และ สาธารณชนให้ทราบโดยทั่วกัน -จัดทำคู่มือสำหรับปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และคู่มือ สำหรับประชาชนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อจะได้ทราบ หลักเกณฑ์ขั้นตอนการรับเรื่องการดำเนินงานที่แน่ชัดในการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต	สำนักปลัดและ ทุกส่วนราชการ	ทั้งปีงบประมาณ

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
2. การใช้อำนาจ ตามกฎหมาย / การให้บริการ ตามภารกิจ	-ใช้อำนาจในทางมิชอบเพื่อเรียกรับ ผลประโยชน์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการ บังคับกฎหมาย ประเมินหรือกระทำการ ใดๆ ที่เกิดผลต่อการสนับสนุนแผนงาน หรือโครงการที่เอื้อประโยชน์ -การรับของขวัญจากบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้บุ คคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร	ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> 1. จะทำประกาศมาตรการป้องกันการเรียกรับสินบน 2. เจ้าหน้าที่ที่จะจัดทำรายงานผลในการจัดทำโครงการ 3. ผู้บริหารติดตามผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง 4. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร และเจ้าหน้าที่ 5. หากมีสถานการณ์ให้ของขวัญควรปฏิเสธการรับของขวัญของ กำนันโดยอธิบายว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายนโยบายของรัฐ 	สำนักปลัดและ ทุกส่วนราชการ	ทั้งปีงบประมาณ

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
3.การจัดซื้อจัดจ้าง	<p>-การรับผลประโยชน์เพื่อให้เกิดการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะให้กับผู้ประกอบการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดมาตรฐานราคากลาง การพิจารณาผล การตรวจรับงาน</p> <p>-มีการเรียกรับของขวัญสินน้ำใจการเลี้ยงรับรองซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา</p>	ปานกลาง	<p>มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>-ผู้บังคับบัญชามีการควบคุมและติดตามการทำงานอย่างใกล้ชิดมีการสอบถามและกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด</p> <p>-จัดทำแผนเผยแพร่แผนปฏิบัติการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>-รายงานผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อผู้บริหาร</p> <p>-มีขั้นตอนเสนอการเห็นชอบผ่านสายงานตามลำดับและมีการกำหนดอำนาจอนุมัติตามวงเงินที่เหมาะสม</p> <p>-โครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุประจำปี</p>	กองคลังและ ทุกส่วนราชการ	ทั้งปีงบประมาณ

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตในประเด็น ที่เกี่ยวกับการรับ สินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา ดำเนินการ
4.การบริหารงาน บุคคล	<p>-เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเพื่อเลือกรับผลประโยชน์เพื่อให้เกิดผลต่อการสนับสนุนในโอน-ย้าย สอบคัดเลือก เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง</p> <p>-การรับของขวัญจากบุคคลอื่นช่วยบุคคลนั้นได้ผลประโยชน์จากองค์กร</p>	ปานกลาง	<p>มาตรการป้องกันการรับสินบน</p> <p>-จะทำประกาศมาตรการป้องกันการเรียกรับสินบน</p> <p>-เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานผลในการจัดทำโครงการ</p> <p>-ผู้บริหารติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง</p> <p>-เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรและเจ้าหน้าที่</p> <p>-หากมีสถานการณ์ให้ของขวัญควรปฏิเสธการรับของขวัญของกำนัน</p>	งานบริหารงานบุคคลและทุกส่วนราชการ	ทั้งปีงบประมาณ